

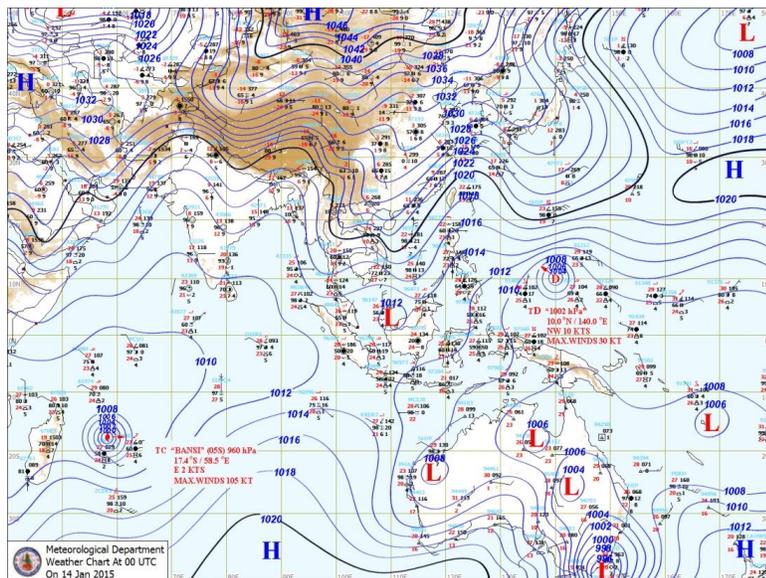
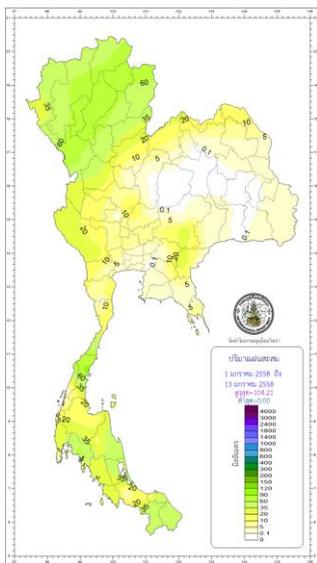
สรุปประเด็นสำคัญของการประชุมคณะกรรมการติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ
ครั้งที่ 1/2557 วันพฤหัสบดีที่ 15 มกราคม 2557 เวลา 10.00 น.
ณ ห้องศูนย์ประมวลวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ กรมชลประทาน สามเสน

ผู้แทน กฟผ. เข้าร่วมประชุม

1. นายชัยยุทธ จารุพัฒนานนท์ กจน-พฟ อสร.
2. นางวันเพ็ญ แก้วแกมทอง วศ.9 ทนท.ทบน-พฟ. กจน-พฟ. อสร.

1. สภาพอากาศ โดย กรมอุตุนิยมวิทยา (ดร.กมล พรหมสาขา ณ สกลนคร ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์ข้อมูลเรดาร์ และดาวเทียมอุตุนิยมวิทยา) สรุปได้ดังนี้

- ปริมาณฝนในช่วงวันที่ 1-14 มกราคม 2558 ค่อนข้างดี เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา
- ในช่วงวันที่ 18-19 มกราคม 2558 คลื่นกระแสลมตะวันตกจะมีมาอีกรอบ ทำให้ภาคเหนือมีโอกาสที่อุณหภูมิลดลง(มากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
- พายุดีเปรสชันในมหาสมุทรแปซิฟิกทางฝั่งขวาของฟิลิปปินส์ได้พัฒนาเป็นพายุโซนร้อน “เมขลา”
- โดยพายุตัวนี้จะดึงมวลอากาศเย็นจากจีนลงมารวม ทำให้อากาศเย็นลงมาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมากขึ้น แต่แม้ว่าพายุนี้จะดูความชื้นลงมา หลากๆ โมเดลคาดการณ์ว่าพายุนี้จะเคลื่อนไปทางตะวันออกเฉียงเหนือของฟิลิปปินส์
- จากแผนที่อากาศที่แสดงถึงมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ให้ดูเส้น 1020 เป็นหลัก ถ้าแผ่ลงมาจะทำให้อุณหภูมิลดลง

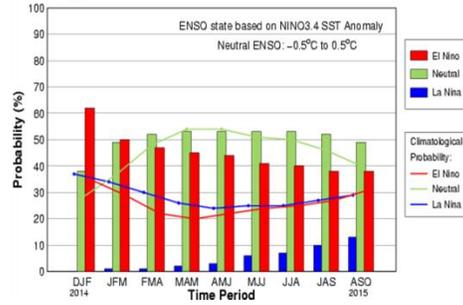
- ปรากฏการณ์เอลนีโญ/ลานีญา อุณหภูมิน้ำทะเลบริเวณตอนกลางของมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตร (บริเวณ Nino 3.4) ณ ปัจจุบันมีค่า 0.7 ยังถือว่าอยู่ในเกณฑ์ของ Neutral (-0.5 C to 0.5 °C) แต่มีแนวโน้มของปรากฏการณ์เอลนีโญมากกว่าลานีญา

Recent Pacific warm (red) and cold (blue) episodes based on a threshold of +/- 0.5 °C for the Oceanic Niño Index (ONI) [3 month running mean of ERSST.v3b SST anomalies in the Niño 3.4 region (5N-5S, 170°E-170°W)]. For historical purposes El Niño and La Niña episodes are defined when the threshold is met for a minimum of 5 consecutive over-lapping seasons. The complete table going back to DJF 1950 can be found [here](#).

The chance of El Niño is approximately 50-60% during the next couple of months and decreases into spring/summer 2015.

Year	DJF	JFM	FMA	MAM	AMJ	MJJ	JJA	JAS	ASO	SON	OND	NDJ
2002	-0.2	0.0	0.1	0.3	0.5	0.7	0.8	0.8	0.9	1.2	1.3	1.3
2003	1.1	0.8	0.4	0.0	-0.2	-0.1	0.2	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3
2004	0.3	0.2	0.1	0.1	0.2	0.3	0.5	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7
2005	0.6	0.4	0.3	0.3	0.3	0.2	0.1	0.0	-0.2	-0.5	-0.8	-0.8
2006	-0.9	-0.7	-0.5	-0.3	0.0	0.1	0.2	0.3	0.5	0.8	1.0	1.0
2007	0.7	0.3	-0.1	-0.2	-0.3	-0.3	-0.4	-0.6	-0.9	-1.1	-1.2	-1.8
2008	1.5	1.5	1.2	0.9	-0.7	0.5	-0.3	-0.2	-0.1	-0.2	-0.3	-0.7
2009	-0.8	-0.7	-0.5	-0.2	0.2	0.4	0.5	0.6	0.8	1.1	1.4	1.6
2010	1.6	1.8	1.0	0.6	0.1	-0.4	-0.8	-1.2	-1.4	-1.6	-1.5	-1.5
2011	-1.4	-1.2	-0.9	-0.6	-0.3	-0.2	-0.2	-0.4	-0.6	-0.8	-1.0	-1.0
2012	-0.9	-0.8	-0.5	-0.3	-0.2	0.0	0.1	0.4	0.5	0.6	0.2	-0.3
2013	-0.6	-0.6	-0.4	-0.2	-0.2	-0.3	-0.3	-0.3	-0.3	-0.2	-0.3	-0.4
2014	-0.6	-0.6	-0.5	-0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.2	0.5	0.7	

Early-Jan CPC/IRI Consensus Probabilistic ENSO Forecast

- ผู้แทนสำนักกระบายน้ำ กทม. สอบถามว่า ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2558 มีโอกาสที่จะมีฝนเหมือนเช่นวันที่ 8 มกราคม 2558 หรือไม่

ผู้แทนกรมอุตุนิยมวิทยา ชี้แจงว่าฝนที่ตกใน กทม. เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2558 เกิดจาก 2 ตัวแปร ได้แก่ ความกดอากาศสูงที่แผ่ซึบลงมา และคลื่นกระแสลมตะวันตก แต่ช่วงนี้มีตัวแปรเดียวคือ ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ซึบลงมา ดังนั้นโอกาสที่จะมีฝนเหมือนทอนวันที่ 8 มกราคม คงไม่มี

- รองอธิบดีกรมชลประทาน สอบถามว่าฤดูฝนปี 2558 จะมาตรงตามฤดูกาลหรือไม่

ผู้แทนกรมอุตุนิยมวิทยา ให้ข้อมูลว่าฤดูหนาวปีนี้มาล่าช้ากว่าปกติ 1-2 สัปดาห์ ดังนั้นฤดูฝนปีนี้ก็มีโอกาสที่จะมาล่าช้าออกไป 1-2 สัปดาห์ (ฤดูฝนปี 2557 ล่าช้ากว่าปกติ 2 สัปดาห์)

- กจน-พฟ. ผู้แทน กฟผ. สอบถามว่าสถานการณ์ฝนภาคใต้ ในเดือนมกราคม 2558 มีโอกาสที่จะเกิดฝนตกหนักเหมือนเดือนธันวาคม 2557 อีกหรือไม่ และเส้นชั้นความกดอากาศต่ำที่ 1020 ตอนนี้อยู่ลงมาลึกสุดแล้วใช่หรือไม่

ผู้แทนกรมอุตุนิยมวิทยา ให้ข้อมูลว่าเดือนมกราคม ฝนภาคใต้จะลดลงไป โอกาสที่จะมีฝนได้มีเพียง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสำหรับช่วงวันที่ 18-19 มกราคม 2558 ที่จะมีคลื่นกระแสลมตะวันตกพัดผ่านภาคเหนือนั้น อิทธิพลคงไม่ถึงภาคใต้ และสำหรับเส้นชั้นความกดอากาศต่ำที่ 1020 นั้นในปีนี้อถือว่าแผ่ลงมาต่ำสุดแล้ว คงไม่ลงมาต่ำกว่านี้ มีบางปีที่เคยแผ่ลงมาลึกมากกว่านี้จนถึง กทม. ในปีนั้น กทม. ก็จะมีฝนมากกว่าปีนี้

2. สภาพอากาศ โดย สสนก. (ดร.สุทัศน์ วีรสกุล รองผู้อำนวยการ สสนก.) ไม่มีรายงาน

3. สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำ กฟผ. (นายชัยยุทธ จารุพัฒนานนท์ กจน-พฟ.) รายงานสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำ กฟผ. ดังนี้

- สรุปปริมาณน้ำไหลเข้าเขื่อนหลักของ กฟผ. ในรอบปี 2557 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม 2557 เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนวชิราลงกรณ เขื่อนอุบลรัตน์ มีปริมาณน้ำไหลเข้าเขื่อนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 44 ร้อยละ 18 ร้อยละ 44 ร้อยละ 37 และร้อยละ 52 ตามลำดับ ส่วนเขื่อนที่มีปริมาณน้ำมากกว่าค่าเฉลี่ย คือ เขื่อนสิรินธร เขื่อนบางลาง และเขื่อนรัชชประภา มากกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 68 ร้อยละ 23 และร้อยละ 3

ทั้งนี้เป็นที่น่าห่วงทางด้านเขื่อนศรีนครินทร์ เพราะปี 2557 ที่ผ่านมาปริมาณน้ำไหลเข้าเขื่อนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยพอๆ กับเขื่อนภูมิพล และในปีนี้อากาศฤดูฝนมาล่าช้ากว่าปกติ ก็มีโอกาสเสี่ยงที่น้ำในอ่างฯ จะน้อยลงไปอีก

- สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำ ณ ปัจจุบัน (14 มกราคม 2558 เวลา 24.00 น.) มีปริมาณน้ำในอ่างฯ ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 72 ของความจุ น้อยกว่าปีที่แล้วในช่วงเวลาเดียวกันร้อยละ 11 หรือ 4,996 ล้าน ลบ.ม. โดยอ่างเก็บน้ำเกือบทุกแห่งมีปริมาณน้ำน้อยกว่าปีที่แล้ว ยกเว้น เขื่อนเขื่อนสิริกิติ์ และเขื่อนบางลาง มีปริมาณน้ำมากกว่าปีที่แล้วร้อยละ 5 และร้อยละ 38

- เขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ มีปริมาณน้ำใช้งานได้ ณ ปัจจุบัน 5,288 ล้าน ลบ.ม. น้อยกว่าปีที่แล้ว 660 ล้าน ลบ.ม.

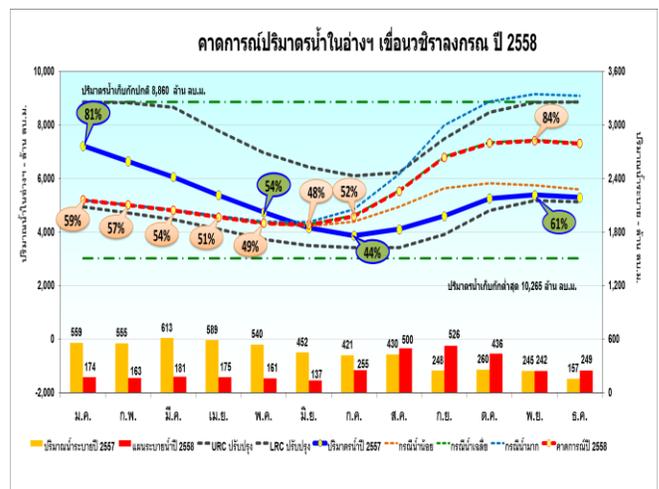
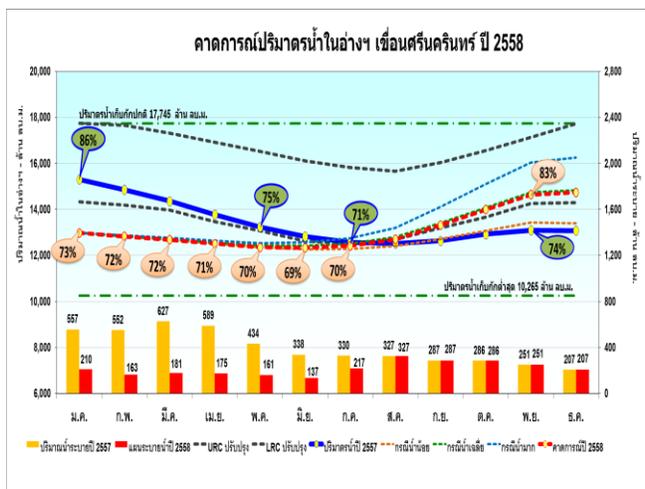
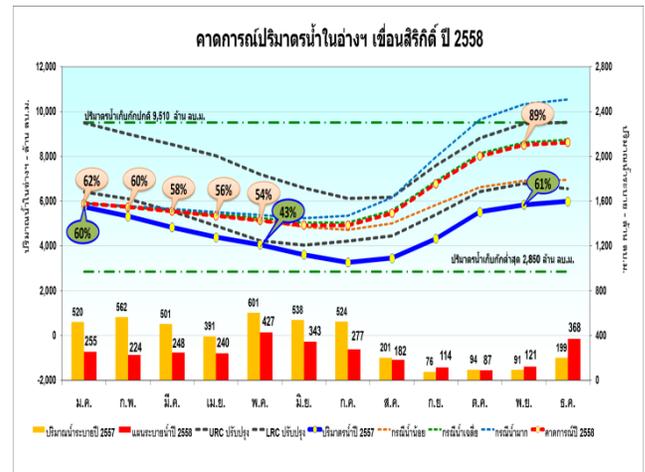
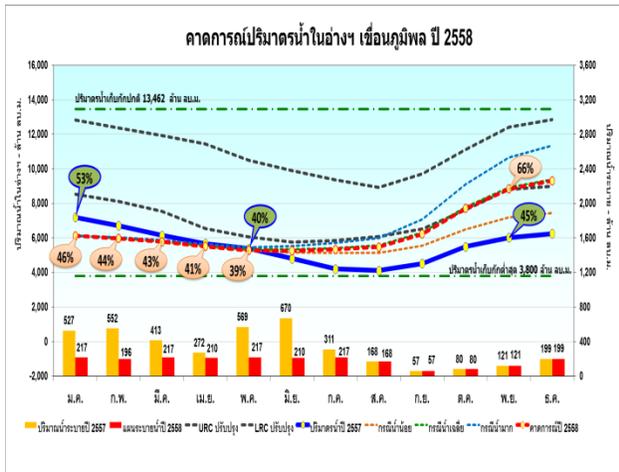
- เขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณ มีปริมาณน้ำใช้งานได้ 4,781 ล้าน ลบ.ม. น้อยกว่าปีที่แล้ว 4,064 ล้าน ลบ.ม.

- สถานการณ์น้ำไหลเข้าเขื่อนต่างๆ ในระยะนี้มีไม่มาก ยกเว้นที่เขื่อนบางลางในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2557 มีปริมาณน้ำไหลเข้าเขื่อนมากติดต่อกัน 2 ระลอก ในระหว่างวันที่ 16-19 ธันวาคม จำนวน 151 ล้าน ลบ.ม. และช่วงวันที่ 20-30 ธันวาคม จำนวน 545 ล้าน ลบ.ม. ทำให้มีปริมาตรน้ำเต็มอ่างฯ และมีการระบายน้ำผ่านประตูระบายน้ำล้น (Spillway) ปัจจุบันยังคงระบายน้ำเท่าๆ กับปริมาณน้ำไหลเข้าเขื่อนประมาณวันละ 10 ล้าน ลบ.ม. เพื่อรักษาระดับน้ำในอ่างฯ ให้อยู่ที่ร้อยละ 100 และที่ฝ้าจับตามอง คือ สถิติปริมาณน้ำไหลเข้าเขื่อนในช่วงเดือนมกราคม เคยมีปริมาณน้ำไหลเข้าเขื่อนในปริมาณมากวันละ 50 ล้าน ลบ.ม. เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2543 แต่จากการคาดการณ์ของกรมอุตุฯ ระบุว่าในปีนี้อาจจะไม่เกิดขึ้น

- ผลการระบายน้ำจากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ ในช่วงฤดูแล้งปี 2557/58 ถึงปัจจุบัน ระบายน้ำไปแล้ว 828 ล้าน ลบ.ม. มากกว่าแผนจัดสรรน้ำเบื้องต้น 75 ล้าน ลบ.ม. และคาดว่าจะระบายน้ำตลอดช่วงฤดูแล้งตามแผนที่มีการปรับเพิ่มตามความต้องการน้ำจริงอีกประมาณ 1,600 ล้าน ลบ.ม. รวมเป็นปริมาณน้ำที่คาดว่าจะระบายตลอดช่วงฤดูแล้งประมาณ 2,400 ล้าน ลบ.ม. ซึ่งจะมากกว่าแผนจัดสรรน้ำเบื้องต้นที่วางไว้ จำนวน 500 ล้าน ลบ.ม. (แผนจัดสรรน้ำเบื้องต้น 1,900 ล้าน ลบ.ม.) และหากมีการระบายน้ำตามแผนเมื่อสิ้นสุดฤดูแล้ง ณ วันที่ 30 เมษายน 2558 เขื่อนทั้งสองจะเหลือปริมาณน้ำใช้งานได้รวมกันประมาณ 3,800 ล้าน ลบ.ม. โดยเขื่อนภูมิพลจะมีปริมาตรน้ำในอ่างฯ ที่ร้อยละ 39 ของความจุ มีปริมาณน้ำใช้งานได้ 1,500 ล้าน ลบ.ม. เขื่อนสิริกิติ์จะมีปริมาตรน้ำในอ่างฯ ที่ร้อยละ 54 ของความจุ มีปริมาณน้ำใช้งานได้ 2,300 ล้าน ลบ.ม.

- ผลการระบายน้ำจากเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณ ในช่วงฤดูแล้งปี 2557/58 ซึ่งมีแผนจัดสรรน้ำเบื้องต้น 1,960 ล้าน ลบ.ม. ถึงปัจจุบัน ระบายน้ำไปแล้ว 173 ล้าน ลบ.ม. มากกว่าแผนจัดสรรน้ำเบื้องต้น 28 ล้าน ลบ.ม. และหากมีการระบายน้ำตามแผนเมื่อสิ้นสุดฤดูแล้ง ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2558 เขื่อนทั้งสองจะเหลือปริมาณน้ำใช้งานได้รวมกันประมาณ 3,000 ล้าน ลบ.ม.

โครงการ ชลประทาน	รับน้ำจาก เขื่อน	น้ำต้นทุนและแผนการระบายน้ำช่วงฤดูแล้ง			ผลการระบายน้ำช่วงฤดูแล้ง						ค่าควรระบายน้ำ ฤดูแล้งทั้งสิ้น (ล้าน ลบ.ม.)	มากน้อย กว่าแผน (ล้าน ลบ.ม.)	
		ปริมาณน้ำต้นทุน 31 ต.ค. 57 (ล้าน ลบ.ม.)	แผนระบายน้ำ เบื้องต้น (ล้าน ลบ.ม.)	ช่วงฤดูแล้ง	เริ่มต้นการระบายน้ำฤดูแล้ง - 14 ม.ค. 58		15 ม.ค. 58 - ต้นฤดูแล้ง		น้ำใช้งานได้ 14 ม.ค. 58 (ล้าน ลบ.ม.)	น้ำคงเหลือเมื่อ ต้นฤดูแล้ง*** (ล้าน ลบ.ม.)			
					แผนเบื้องต้น (ล้าน ลบ.ม.)	ระบายจริง (ล้าน ลบ.ม.)	มากน้อยกว่าแผน (ล้าน ลบ.ม.)	แผนเบื้องต้น (ล้าน ลบ.ม.)					แผนระบาย (ปรับ) (ล้าน ลบ.ม.)
เจ้าพระยา	ภูมิพล สิริกิติ์	2,225	950	งดการระบายไปกลับจากปรัง พ.ย.57-พ.ย.58	376	420	43	574	742	2,298	1,556	1,162	212
		2,991	950		376	408	32	574	852	2,989	2,137	1,260	310
		5,216	1,900*		753	828	75	1,147	1,594	5,288	3,694	2,422	522
แม่กลอง	ศรีนครินทร์ วีราลงกรณ์	2,837	980	ม.ค.58-มิ.ย.58	73	91	18	909	929	2,661	1,752	1,020	40
		2,375	980		73	82	9	909	913	2,110	1,200	995	15
		5,211	1,960*		145	173	28	1,819	1,843	4,771	2,952	2,015	55
หนองหวาย	อุบลรัตน์	634	147*	18.ค.57-13พ.ค.58	27.0	21.6	-5.4	120	96	577	457	123	-24
ลำโพงน้อย	สิรินธร	1,011	185	11.ค.57-15พ.ค.58	52.4	52.4	0.0	133	-	694	561	185	0
น้ำชี	อุทการณ	74	36*	15.ค.57-12พ.ค.58	9.5	7.8	-1.6	25	-	73	49	36	0
น้ำพรม	ห้วยกุ่ม	15	24*	15.ค.57-12พ.ค.58	7	7	0.1	17	-	13	-4	24	0
ปัตตานี	บางหลวง	426	448	มิ.ค.58-มิ.ย.58	-	-	-	448	-	1,184	736	740	292
รวม		12,588	2,770		841	910		3,691		12,600	8,445	5,545	845

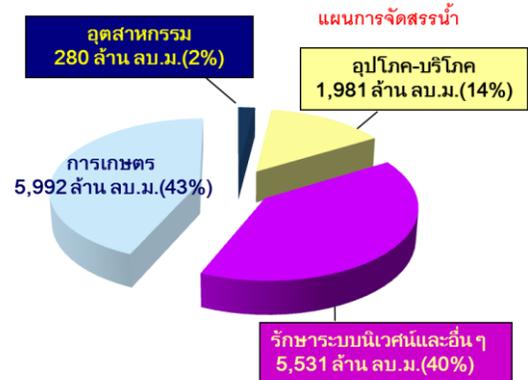
นายสุเทพ น้อยไพโรจน์ ประธานคณะอนุกรรมการฯ สอบถามผู้แทน กฟผ. กรณีหากเกิดความแห้งแล้งมากๆ และจำเป็นต้องใช้น้ำจากเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวีราลงกรณ์มากกว่าแผน เขื่อนทั้งสองมีข้อจำกัดหรือปริมาณน้ำขั้นต่ำที่ต้องเก็บกักน้ำไว้บ้าง เพื่อความมั่นคงของพลังงานไฟฟ้าเหมือนเช่นเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์หรือไม่อย่างไร เพราะปัจจุบันแม่น้ำท่าจีนมี

ค่าความเค็มสูงมาก ประกอบกับในปีนี้มีน้ำจืดจากท้ายแปลงนาเหมือนปีก่อนๆ เนื่องจากการส่งน้ำเข้าระบบเพียงครั้งคราวเท่านั้น ดังนั้นความต้องการใช้น้ำจากเขื่อนทั้งสองจึงต้องมีการทบทวนใหม่ โดยกรมชลประทานจะทำการรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียดว่าสวนผลไม้ต้องการปริมาณน้ำเท่าใด ตลอดจนปริมาณน้ำที่ต้องใช้ในการผลักดันความเค็มที่เหมาะสม และจะได้จัดส่งแผนที่ทบทวนให้ กฟผ. อีกครั้ง

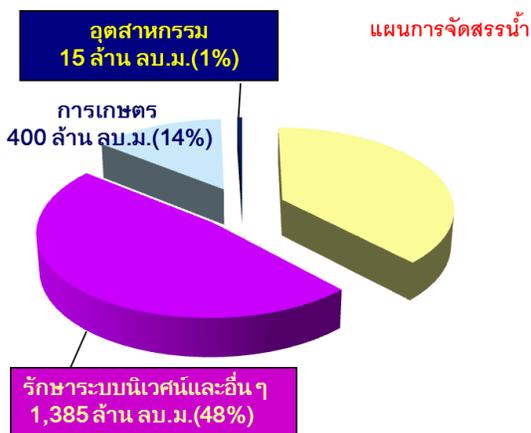
3. สถานการณ์น้ำ และผลการจัดสรรน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี 2557/2558 โดยกรมชลประทาน

แผนผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งทั่วประเทศปี 57/58 (ล้านไร่)
ณ วันที่ 9 มกราคม 2558

พื้นที่	ข้าวนาปรัง			พืชไร่-พืชผัก			รวม		
	แผน	ผล	%	แผน	ผล	%	แผน	ผล	%
ในเขต	1.81	3.99	220	1.24	0.30	24	3.06	4.29	140
นอกเขต	4.19	1.13	27	1.87	0.38	20	6.06	1.50	25
รวม	6.01	5.11	85	3.11	0.68	22	9.12	5.79	64

แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี 2557/58 ทั่วประเทศ 9.12 ล้านไร่ ถึงวันที่ 9 มกราคม 2558 เพาะปลูกไปแล้ว 5.79 ล้านไร่ โดยนาปรังในเขตชลประทานมีแผนการเพาะปลูก 1.81 ล้านไร่ แต่มีการเพาะปลูกมากถึง 3.99 ล้านไร่ เกินกว่าแผนไป 2.18 ล้านไร่

แผนผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ลุ่มเจ้าพระยาปี 57/58 (ล้านไร่)
ณ วันที่ 9 มกราคม 2558

พื้นที่	ข้าวนาปรัง			พืชไร่-พืชผัก			รวม		
	แผน	ผล	%	แผน	ผล	%	แผน	ผล	%
ในเขต	-	2.85	-	0.82	0.05	6	0.82	2.90	354
นอกเขต	2.03	0.93	46	0.41	0.14	35	2.44	1.07	44
รวม	2.03	3.79	186	1.23	0.192	16	3.26	3.98	122

ข้าวนาปรังที่ปลูกมากกว่าแผน อยู่ในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา ที่เกษตรกรยอมเสี่ยงทำนาปีต่อเนื่องและนาปรังรวมกันไปแล้ว 2.85 ล้านไร่ ส่งผลให้ต้องเพิ่มปริมาณน้ำจากแผนเดิมที่ได้วางไว้ สำหรับการอุปโภค - บริโภค และการผลักดันน้ำเค็ม

การประชุมครั้งต่อไป ยังไม่ได้กำหนด

นางวันเพ็ญ แก้วแกมทอง

วศ.9 ทนท.ทบน-พฟ.

สรุปประเด็น